Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/5144

28.10.2025

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Ατενίζοντας το μέλλον των σχέσεων ΕΕ — Ηνωμένου Βασιλείου: επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας το 2026 από τη σκοπιά της κοινωνίας των πολιτών

(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(C/2025/5144)

Εισηγήτρια: **Tanja BUZEK**

Συνεισηγητής: **Peter BYRNE**

Σύμβουλοι	Elena CRASTA (για την εισηγήτρια) Jonathan PEEL (για τον συνεισηγητή)
Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	23.1.2025
Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού
Αρμόδιο όργανο	Τμήμα «Εξωτερικές σχέσεις»
Έγκριση από το τμήμα	12.6.2025
Έγκριση από την Ολομέλεια	16.7.2025
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	598
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	147/0/2

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. **Η ειδική σχέση της ΕΕ με το Ηνωμένο Βασίλειο** είναι διαφορετική από κάθε άλλη σχέση που έχει η ΕΕ με εμπορικούς και πολιτικούς εταίρους. Χαρακτηρίζεται από τα κοινά συμφέροντα και τις κοινές αξίες και προοπτικές, τη γεωγραφική εγγύτητα που υπάρχει ανάμεσα στους δύο αυτούς εμπορικούς εταίρους και τους ισχυρούς δεσμούς της κοινωνίας των πολιτών. Άλλωστε, συχνά παραβλέπεται ότι όλες οι μεγάλες ευρωπαϊκές οργανώσεις που εκπροσωπούν επιχειρήσεις, συνδικαλιστικές οργανώσεις, καταναλωτές, κοινωνικά και περιβαλλοντικά συμφέροντα και συμφέροντα της νεολαίας εξακολουθούν να έχουν μέλη από το Ηνωμένο Βασίλειο.

1.2. **Η δυναμική που έχει αναπτυχθεί για την εμβάθυνση και την αναβάθμιση αυτής της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου είναι έντονη** και οφείλεται, μεταξύ άλλων, στην εμφάνιση νέων γεωπολιτικών προκλήσεων. Η επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας το 2026, σε συνδυασμό με την πολιτική «επαναφορά» που επιτεύχθηκε μετά τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου τον Μάιο, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό σταθμό στην εξέλιξη των σχέσεων μετά το Brexit. Στόχος πρέπει να είναι η διαμόρφωση σταθερής και προβλέψιμης εταιρικής σχέσης συνεργασίας, η οποία δεν θα εξαρτάται από τις επικρατούσες πολιτικές πλειοψηφίες.

1.3. Η σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου και η επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας **πρέπει να οδηγήσουν σε απτές βελτιώσεις και ευκαιρίες για όλους**. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) επικροτεί τις νέες ευκαιρίες που προσφέρει η σύνοδος κορυφής όσον αφορά κυρίως τη δυναμική εναρμόνιση κανόνων και προτύπων, την ασφάλεια και την προβλεψιμότητα σε θέματα εμπορίου και αλιείας, καθώς και την επανένταξη στο Erasmus+ και την προοπτική δημιουργίας προγράμματος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νέους στο μέλλον. Η παρούσα γνωμοδότηση θα πρέπει να χρησιμεύσει ως πυξίδα για τους θεσμικούς φορείς της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου προκειμένου να καταρτίσουν τον κοινό χάρτη πορείας τους για το μελλοντικό πρόγραμμα εργασίας.

1.4. **Οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να συμμετάσχουν στην επανεξέταση και στο μελλοντικό πρόγραμμα εργασίας**, καθώς αποτελούν σημαντική πηγή συνεισφοράς στις διαδικασίες και για τις δύο πλευρές. Τα μέρη μπορεί να έχουν ως κύριο μέλημα την «εφαρμογή μιας εμπορικής συμφωνίας», αλλά αυτοί που βιώνουν τη συμφωνία στην καθημερινότητά τους είμαστε εμείς: η κοινωνία των πολιτών, οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι, οι καταναλωτές και οι πολίτες. Η ΕΟΚΕ ζητεί επιπλέον να διεξαχθεί ειδική σύνοδος κορυφής ΕΕ — Ηνωμένου Βασιλείου για τον κοινωνικό διάλογο, παράλληλα με τη σύνοδο των ηγετών, με σκοπό τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις συζητήσεις.

1.5. **Η ενίσχυση της κανονιστικής συνεργασίας στον τομέα των μη δασμολογικών φραγμών** προσφέρει τη μεγαλύτερη ευκαιρία για τη βελτίωση των διμερών εμπορικών σχέσεων. Όσο πιο κοντά έρθουν τα δύο κανονιστικά συστήματα, τόσο λιγότερα εμπόδια θα προκύψουν, και αυτό θα έχει σημαντικά οφέλη για όλους. Λαμβάνοντας υπόψη τα ευρύτερα εμπορικά οφέλη, χαιρετίζουμε τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής συμφωνίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου και υπογραμμίζουμε τη σημασία της τήρησης της αρχής της προφύλαξης ως βασικής αξίας της ΕΕ. Η επιβολή της νομοθεσίας για τα δικαιώματα των καταναλωτών θα πρέπει να συμπεριληφθεί στο θεματολόγιο συνεργασίας και, στο πλαίσιο αυτό, οι αρχές εποπτείας της αγοράς πρέπει από κοινού να μπορούν να προστατεύουν τους καταναλωτές· μια μονάδα αξιολόγησης των αποκλίσεων, η οποία θα συσταθεί ειδικά για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να παρακολουθεί τις αποκλίσεις, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ μια κοινή δικτυακή πύλη ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου θα μπορούσε να παρέχει πρόσβαση σε επικαιροποιημένες πληροφορίες για κανονιστικές διατάξεις και σαφέστερες οδηγίες κυρίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις δύο έννομες τάξεις.

1.6. **Αν προχωρήσει το θεματολόγιο της αμοιβαίας αναγνώρισης,** θα μειωθούν οι συνοριακοί έλεγχοι και θα βελτιωθούν οι διμερείς εμπορικές ροές, και αυτό με τη σειρά του θα ευνοήσει την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ευρύ φάσμα συμφωνιών θα πρέπει να καλύψει τα επαγγελματικά προσόντα, τα χημικά πρότυπα και τις δηλώσεις αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί το κόστος των συναλλαγών και θα υποστηριχθεί η στενή κανονιστική εναρμόνιση. Οι παράλληλοι κανόνες που ισχύουν για τη διέλευση των συνόρων θα πρέπει να εξορθολογιστούν στο μέτρο του δυνατού, ώστε να μην αυξηθεί η συμφόρηση και να ελαχιστοποιηθούν ενδεχόμενες διαταραχές.

1.7. **Το εμπόριο υπηρεσιών προσφέρει τις μεγαλύτερες δυνατότητες** για την ανάπτυξη της σχέσης ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου μετά το Brexit. Όσο καλύτερα εναρμονιστούν τα νέα κανονιστικά πλαίσια που θα διευκολύνουν τις διασυνοριακές υπηρεσίες, τόσο περισσότερο θα αυξηθούν οι δυνατότητες πρόσβασης στην αγορά. Ζητούμε τη λήψη μέτρων για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις στον τομέα της κινητικότητας, μεταξύ άλλων τη μεταρρύθμιση του προγράμματος αναδοχής θεωρήσεων εισόδου του Ηνωμένου Βασιλείου, προκειμένου να αυξηθεί η κινητικότητα και να εξασφαλιστεί θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου. Στις μελλοντικές συνομιλίες για την κινητικότητα πρέπει να τηρηθούν εκατέρωθεν υψηλά πρότυπα για τα δικαιώματα των εργαζομένων και να ενθαρρυνθεί η εξίσωση προς τα πάνω.

1.8. **Η τήρηση των ρητρών μη υποβάθμισης και ισότιμων όρων ανταγωνισμού** πρέπει να παραμείνει βασική προτεραιότητα για τα μέρη. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης από τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες πρέπει να συνεχιστεί απρόσκοπτα. Είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν ο τακτικός διάλογος, οι ανταλλαγές και η συνεργασία με επίκεντρο τη βελτίωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων ώστε να σημειωθεί πρόοδος στην επίτευξη αυτού του στόχου, και παράλληλα να επιβληθεί στην πράξη η σχετική νομοθεσία. Για να ενισχυθεί ο κοινωνικός διάλογος, η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει τη διερεύνηση τρόπων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των εργαζομένων του Ηνωμένου Βασιλείου στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια Εργαζομένων (ΕΣΕ).

1.9. **Η περαιτέρω εναρμόνιση κανονισμών και πολιτικών αποτελεί προϋπόθεση για την κλιματική δράση και την άσκηση μιας ενεργητικής βιομηχανικής πολιτικής**. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σύνδεση των συστημάτων εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) των δύο μερών και συνιστά την ανάπτυξη της συνεργασίας για να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες επενδύσεις και να υποστηριχθεί η μετάβαση προς την καθαρή ενέργεια και βιομηχανία.

1.10. **Μια «ανθεκτική στις μελλοντικές εξελίξεις συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας» πρέπει να ενσωματώσει την οπτική της νεολαίας** και να άρει σταδιακά τα εμπόδια που δυσχεραίνουν την αξιοποίηση νέων ευκαιριών. Το Brexit δεν πρέπει να γίνει το νέο «τείχος του Βερολίνου» για τις μελλοντικές γενιές. Οι νέοι εκατέρωθεν των συνόρων τάχθηκαν δυναμικά υπέρ της επανένταξης του Ηνωμένου Βασιλείου στο Erasmus+, το οποίο υποστηρίζει μεταξύ άλλων την επαγγελματική εκπαίδευση και τα προγράμματα μαθητείας. Τα εν λόγω προγράμματα μαθητείας πρέπει να πληρούν κριτήρια καλής ποιότητας, να διεξάγονται με αξιοπρεπείς όρους και προϋποθέσεις και να ωφελούν όλη τη νεολαία και τους νέους εργαζομένους — όχι μόνο συγκεκριμένους τομείς.

1.11. **Διασφάλιση του ειδικού καθεστώτος και των όρων των συναλλαγών που προβλέπονται για τη Βόρεια Ιρλανδία.** Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η συμφωνία του Μπέλφαστ του 1998 («η Συμφωνία της Μεγάλης Παρασκευής») έχει διαδραματίσει καίριο ρόλο και αποτελεί σημαντικό επίτευγμα καθώς απέτρεψε την αναζωπύρωση της βίας. Εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέσω του πλαισίου του Ουίνδσορ του 2023 και ζητεί ο μη περιορισμός των δικαιωμάτων για τη Βόρεια Ιρλανδία να παραμείνει κεντρικό στοιχείο της επανεξέτασης της συμφωνίας.

1.12. **Η επανεξέταση πρέπει να συμπεριλάβει φιλόδοξους στόχους και να μην περιοριστεί σε μια απλή διερευνητική άσκηση**. Η ΕΟΚΕ καλεί τα μέρη να συνάψουν μία ή περισσότερες ολοκληρωμένες αμοιβαίως επωφελείς συμφωνίες που θα εστιάζουν στην τελειοποίηση ημιτελών ρυθμίσεων στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα παραρτήματα της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας. Οποιαδήποτε πρόσθετη συμφωνία πρέπει να ακολουθεί τη γενική αρχιτεκτονική των αρχών της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας και των δεσμεύσεων για διαμόρφωση ίσων όρων ανταγωνισμού, και να αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης από τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες.

2. Ιστορικό της γνωμοδότησης πρωτοβουλίας

2.1. Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας ορίζει το ισχύον νομικό πλαίσιο για τις διμερείς εμπορικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, προβλέποντας ειδικό καθεστώς για τη Βόρεια Ιρλανδία. Παρά το Brexit, το Ηνωμένο Βασίλειο παραμένει δυνητικός εταίρος σε διάφορους τομείς, όπως το περιβάλλον, η κλιματική αλλαγή, οι ανταλλαγές των νέων, τα συμφέροντα των καταναλωτών και η εξωτερική ασφάλεια και άμυνα.

2.2. Η ιδιαίτερη σχέση μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου καθορίζεται επίσης από τους διαχρονικά ισχυρούς δεσμούς των κοινωνιών των πολιτών των δύο μερών. Ωθούμενη από τις εργασίες της επιτροπής παρακολούθησης ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου, η ΕΟΚΕ διατήρησε τους δεσμούς της με την κοινωνία των πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου μετά το Brexit και επένδυσε στην καλλιέργεια νέων σχέσεων στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής των σχετικών μας γνωμοδοτήσεων. Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας συγκρότησε δύο φορείς της κοινωνίας των πολιτών, τόσο στην ΕΕ όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο, τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες, για να παρακολουθούν την εφαρμογή της συμφωνίας.

2.3. Στις πολιτικές κατευθύνσεις της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, για την περίοδο 2024-2029 διατυπώνεται σαφής δέσμευση για τη σύσφιξη των σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως η ενέργεια, η ασφάλεια, η ανθεκτικότητα και οι επαφές μεταξύ των λαών. Η νομικά απαιτούμενη επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας (έπειτα από πέντε έτη) που έχει προγραμματιστεί για το 2026 αφορά αποκλειστικά και μόνο την αξιολόγηση της εφαρμογής των υφιστάμενων διατάξεων, αλλά δεν υπάρχει κανένας περιορισμός που να απαγορεύει τη βελτίωση θεμελιωδών πτυχών της συμφωνίας. Η πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαΐου 2025 ανέδειξε τη δυναμική που έχει διαμορφωθεί έπειτα από πολλά δύσκολα έτη για τη διαμόρφωση ενός νέου στρατηγικού πλαισίου.

2.4. Όσον αφορά το μέλλον, ο βασικός στόχος της παρούσας γνωμοδότησης πρωτοβουλίας είναι να επισημανθούν οι μείζονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι, οι καταναλωτές και οι πολίτες, και να επισημανθούν τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να βελτιωθούν οι σχέσεις, όπως η κανονιστική συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου. Η γνωμοδότηση αναμένεται επίσης να λειτουργήσει ως πυξίδα για τους θεσμικούς φορείς της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου ώστε να καταρτίσουν τον κοινό χάρτη πορείας ως συνέχεια της συνόδου κορυφής του Μαΐου του 2025.

3. **Εμπορικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου μετά το Brexit**

3.1. Η εμπορική σχέση μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει εξαιρετικά σημαντική και για τα δύο μέρη, καθώς πρόκειται για τη δεύτερη σπουδαιότερη εμπορική σχέση στον κόσμο. Για να καταδειχθεί καλύτερα η εγγύτητα των αγορών, το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να εμπορεύεται περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες με τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, τη Γαλλία και την Ιρλανδία από ό,τι με τις ΗΠΑ και την Κίνα συνολικά ([1]). Ωστόσο, η ένταση των εμπορικών συναλλαγών που διεξάγονται στο πλαίσιο της τελωνειακής ένωσης του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ αναμένεται να μειωθεί κατά 15 % λόγω του Brexit ([2]).

3.2. Η ΕΕ ωφελείται από την ολοκληρωμένη ενιαία αγορά της, σε συνδυασμό με το δίκτυο προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών που έχει αναπτύξει με διάφορες χώρες, το οποίο παρέχει πρόσβαση σε μια ελκυστική αγορά 448 εκατομμυρίων ανθρώπων. Το Ηνωμένο Βασίλειο επιδίωξε τη σύναψη νέων εμπορικών συμφωνιών εκτός της ΕΕ (Ινδία, Νέα Ζηλανδία) και προσχώρησε στη συμφωνία εταιρικής σχέσης του Ειρηνικού (CPTPP)· ωστόσο, δυσκολεύεται να συνάψει τον όγκο των προτιμησιακών συμφωνιών που απολαμβάνει η ΕΕ λόγω της μειωμένης ελκυστικότητας της αγοράς του (68 εκατομμύρια πολίτες) και της αποχώρησής του από την τελωνειακή ένωση της ΕΕ. Κατά συνέπεια, οι προοπτικές ανάπτυξης των εμπορικών συναλλαγών είναι θετικότερες για την ΕΕ.

3.3. Το γεωπολιτικό σκηνικό αναδιαμορφώνει το παγκόσμιο εμπόριο, και οικονομίες όπως η Κίνα και οι ΗΠΑ μεταβάλλουν τη διάρθρωση του εμπορίου, αυξάνουν τις πηγές αβεβαιότητας και αμφισβητούν ολοένα και περισσότερο τη βασισμένη σε κανόνες έννομη τάξη. Η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτές τις αλλαγές και θα πρέπει να αποδεχθούν ότι αποτελούσαν ισχυρότερο εμπορικό οργανισμό από κοινού πριν από το Brexit και ότι η στενότερη εναρμόνιση σε θέματα εμπορίου θα ωφελήσει και τα δύο μέρη.

3.4. Πλέον, οι συναλλαγές ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου διέπονται από τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας, η οποία διατήρησε τις ανταλλαγές χωρίς δασμούς και ποσοστώσεις, χωρίς όμως να προσφέρει τα οφέλη που θα υπήρχαν αν το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν μέλος της ΕΕ. Και οι δύο πλευρές εφαρμόζουν εργαλεία που αναδιαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο τα εμπορεύματα και τα πρόσωπα διασχίζουν τα σύνορα, γεγονός που αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο σε επιχειρησιακό και οικονομικό επίπεδο. Το Ηνωμένο Βασίλειο έθεσε σε εφαρμογή το πρότυπο για την επιδιωκόμενη λειτουργία των συνόρων του (BTOM), το οποίο προβλέπει τη διενέργεια ελέγχων ανάλογα με την επικινδυνότητα των εισαγόμενων εμπορευμάτων. Η ΕΕ ανέπτυξε το σύστημα εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για υπηκόους τρίτων χωρών, και το Ηνωμένο Βασίλειο εφαρμόζει αντίστοιχα την ηλεκτρονική άδεια ταξιδίου (ETA).

3.5. Η συνύπαρξη δύο παράλληλων συστημάτων (ΣΕΕ και ETA) που προβλέπουν διαφορετικούς κανόνες είναι πιθανό να οδηγήσει στην αύξηση της συμφόρησης σε βασικά σημεία διέλευσης των συνόρων ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου, είτε πρόκειται για σιδηροδρομικούς σταθμούς είτε για λιμένες. Επίσης, απομακρύνει ακόμα περισσότερο τα μέρη από την προοπτική απόκτησης ενός συστήματος με κοινά χαρακτηριστικά και προσθέτει νέα εμπόδια στη μεταξύ τους σχέση.

3.6. Η επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας θα πρέπει να συνοδεύεται από ευχερώς προσπελάσιμες αναλύσεις κόστους-οφέλους και για τα δύο μέρη. Το ιδανικό σενάριο θα ήταν να συμμετάσχουν και τα δύο μέρη στις αναλύσεις αυτές, να στηρίξουν τα πολιτικά τους επιχειρήματα με την εξέταση του οφέλους συνέχισης των δύο παράλληλων συστημάτων και, πέραν των εγγυήσεων που παρέχονται στις διαπραγματεύσεις, να παρουσιάσουν το άμεσο οικονομικό —και μακροπρόθεσμο για τους πολίτες — όφελος και για τα δύο μέρη.

([1]) https://www.gov.uk/government/statistics/trade-and-investment-core-statistics-book/trade-and-investment-core-statistics-book.

([2]) Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. στο διαδίκτυο το παράρτημα της παρούσας γνωμοδότησης: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-05/Annex-to-REX-600-Opinion.pdf.

4. **Αναδιαμόρφωση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης**

4.1. Υπάρχει πλέον η κατάλληλη δυναμική για την αναδιαμόρφωση και την επανεκκίνηση των διμερών σχέσεων ώστε να δοθεί κυρίως έμφαση στον εξορθολογισμό των εμπορικών σχέσεων, τη σύναψη ενός φιλόδοξου συμφώνου ασφάλειας, την επίλυση χρόνιων ζητημάτων που αφορούν τα δικαιώματα των πολιτών και τη σύσφιξη της συνεργασίας σε άλλους τομείς.

4.2. Μετά τις εκλογές του 2024, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε να υπάρξει «επαναφορά» και συμφώνησε από κοινού με την ΕΕ ότι θα ενισχυθεί η συνεργασία σε τομείς όπως η οικονομία, η ενέργεια, η ασφάλεια και η ανθεκτικότητα. Η πρώτη στην ιστορία διμερής σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαΐου στο Λονδίνο σηματοδοτεί ένα σημαντικό βήμα στην εξέλιξη των σχέσεων μετά το Brexit και προς την κατεύθυνση ενός σαφούς πλαισίου στρατηγικής συνεργασίας. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας το 2026 και τις αναδυόμενες γεωπολιτικές ανάγκες, προσφέρει την ευκαιρία εμβάθυνσης και αναβάθμισης της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου. Δεδομένου του αντίκτυπου που θα έχουν ορισμένες από τις μελλοντικές αποφάσεις στον κόσμο της εργασίας, η ΕΟΚΕ συνιστά να συγκληθεί ειδική σύνοδος κορυφής ΕΕ — Ηνωμένου Βασιλείου για τον κοινωνικό διάλογο παράλληλα με τη σύνοδο των ηγετών, ώστε να διασφαλιστεί η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις συζητήσεις.

4.3. Δεδομένου ότι η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας επιτρέπει σε μεγάλο βαθμό την πραγματοποίηση εμπορικών συναλλαγών χωρίς δασμούς μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, η αναβάθμιση της συνεργασίας στον τομέα των μη δασμολογικών φραγμών προσφέρει τη μεγαλύτερη ευκαιρία για τη βελτίωση των διμερών εμπορικών σχέσεων. Καθώς η αναστάτωση που προκλήθηκε αμέσως μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει πλέον καταλαγιάσει, κρίνεται πλέον σκόπιμο να εναρμονιστούν ρεαλιστικά τα συμφέροντα με βάση το αμοιβαίο οικονομικό όφελος και τις κοινές γεωπολιτικές προτεραιότητες. Μολονότι καμία από τις δύο πλευρές δεν έχει υπαναχωρήσει από τις βασικές της αρχές (ανεξαρτησία για το Ηνωμένο Βασίλειο, ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς για την ΕΕ και διατήρηση, συνολικά, των ισότιμων όρων ανταγωνισμού), οι αλλαγές στην υφιστάμενη συμφωνία θα πρέπει να απηχούν την ανανέωση του πνεύματος συνεργασίας.

4.4. Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας περιλαμβάνει τις πιο καινοτόμες εργασιακές και περιβαλλοντικές ρήτρες που έχει ποτέ διαπραγματευτεί η ΕΕ στις εμπορικές της συμφωνίες: τις ρήτρες της μη υποβάθμισης και των ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες έχουν ιδιαίτερη θέση εν προκειμένω. Η ΕΟΚΕ ζητεί να τηρηθούν εκατέρωθεν υψηλά πρότυπα για τα δικαιώματα των εργαζομένων και τα περιβαλλοντικά δικαιώματα στο Ηνωμένο Βασίλειο και την ΕΕ και ενθαρρύνει την «εξίσωση προς τα πάνω» με βάση αυτές τις ρήτρες. Όσο πιο κοντά βρεθούν τα δύο κανονιστικά συστήματα, τόσο λιγότερες δυσκολίες θα προκύψουν. Τα οφέλη θα είναι σημαντικά για όλους και ο κίνδυνος να προκληθούν ένδικες διαφορές στο πλαίσιο της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας θα είναι μικρός.

4.5. Η επικαιροποίηση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας θα μπορούσε να προσφέρει σε κάθε πλευρά απτά πολιτικά οφέλη. Για την ΕΕ, η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας διατηρεί τους θεμελιώδεις κανόνες της ενιαίας αγοράς και ενισχύει την αξιοπιστία της πολιτικής της για το εξωτερικό εμπόριο. Για το Ηνωμένο Βασίλειο, η συμφωνία αναμένεται να ενισχύσει την πρόσβαση στη αγορά και να περιορίσει τα εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές. Και οι δύο πλευρές επωφελούνται από την αύξηση της προβλεψιμότητας, την οικονομική σταθερότητα και τη βελτίωση των ικανοτήτων αντιμετώπισης κοινών προκλήσεων — είτε στην έρευνα και την ασφάλεια είτε στην πολιτική για το κλίμα. Οι σχέσεις και των δύο μερών με άλλους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους, όπως οι ΗΠΑ, δεν πρέπει να υπονομεύσουν τις βασικές αρχές και τη σταθερότητα της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας.

4.6. Το γεωπολιτικό περιβάλλον έχει αλλάξει θεαματικά μετά το δημοψήφισμα για το Brexit και τη σύναψη τόσο της συμφωνίας αποχώρησης όσο και της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας. Η αλλαγή αυτή υπογραμμίζει την κρίσιμη σημασία που έχει για όλους τους πολίτες μας η καλύτερη δυνατή συνεργασία ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου και ο μεγαλύτερος δυνατός βαθμός εναρμόνισης.

4.7. Η επανεξέταση προσφέρει την ευκαιρία για μια ώριμη πολιτική διευθέτηση, η οποία θα αναγνωρίζει την αξία της εποικοδομητικής συνεργασίας χωρίς να προϋποθέτει την πλήρη πολιτική ενοποίηση. Σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον στο οποίο κυριαρχούν η οικονομική αβεβαιότητα, ο πόλεμος στην ευρωπαϊκή ήπειρο και οι αυξανόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, η αναθεώρηση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας θα σηματοδοτήσει τη δέσμευση του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ για τη μεταξύ τους συνεργασία στους τομείς στους οποίους εναρμονίζονται τα συμφέροντά τους.

4.8. Η επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας δεν πρέπει να γίνει ερήμην της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, καθώς εμείς είμαστε αυτοί που βιώνουμε άμεσα τις πολιτικές και επισημαίνουμε σε ποιες περιπτώσεις η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας έχει αποτύχει ή χρειάζεται να βελτιωθεί. Η ενεργότερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, αλλά και πέραν αυτής, μπορεί να βοηθήσει ώστε το μέλλον των σχέσεων ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου να έχει λιγότερο πολιτικοποιημένη χροιά. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες που συγκροτήθηκαν με βάση τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την ισόρροπη εκπροσώπηση των συμφερόντων των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών.

5. **Ειδικές παρατηρήσεις**

Εμπόριο αγαθών

5.1. Οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να ολοκληρώνουν τους τελωνειακούς ελέγχους γρήγορα και χωρίς περιττές γραφειοκρατικές διατυπώσεις.

5.2. Δασμοί και ποσοστώσεις: Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας προβλέπει την πραγματοποίηση εμπορικών συναλλαγών χωρίς δασμούς και ποσοστώσεις μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, υπό την προϋπόθεση ότι τα αγαθά συμμορφώνονται με τους συμφωνηθέντες κανόνες προέλευσης και άλλες διοικητικές απαιτήσεις που θεσπίστηκαν επειδή το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αποτελεί πλέον μέρος της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ. Καθίσταται επιτακτική ανάγκη να μειωθούν τα εμπόδια που δημιουργεί η εφαρμογή των εν λόγω διοικητικών απαιτήσεων στη συμφωνία που ενδέχεται να προκύψει από την επανεξέταση, αλλά απαραίτητη προϋπόθεση είναι να επιτευχθεί επαρκής κανονιστική εναρμόνιση από την πλευρά του Ηνωμένου Βασιλείου ώστε να πραγματοποιούνται όσο το δυνατόν πιο απρόσκοπτα οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου.

5.3. Μη δασμολογικοί φραγμοί: Παρά την απουσία δασμών, οι μη δασμολογικοί φραγμοί (όπως οι τελωνειακοί έλεγχοι) και οι κανονιστικές αποκλίσεις έχουν συμβάλει στη σημαντική μείωση των διμερών εμπορικών ροών. Όσο περισσότερο το Ηνωμένο Βασίλειο και η ΕΕ συγκλίνουν στα κανονιστικά τους καθεστώτα, τόσο μεγαλύτερες είναι οι δυνατότητες σημαντικής μείωσης αυτών των μη δασμολογικών φραγμών.

5.4. Αξιολογήσεις συμμόρφωσης: Η έλλειψη αμοιβαίας αναγνώρισης των δύο συστημάτων προσθέτει ένα επιπλέον στοιχείο πολυπλοκότητας στις δηλώσεις συμμόρφωσης. Η επίτευξη συμφωνίας στον τομέα αυτό θα απέτρεπε τις περιττές επαναληπτικές δοκιμές για όλα τα προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ και εισέρχονται στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, μειώνοντας το κόστος συμμόρφωσης.

Εμπόριο υπηρεσιών

5.5. Το εμπόριο υπηρεσιών προσφέρει τις μεγαλύτερες δυνατότητες για την ανάπτυξη της σχέσης μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου μετά το Brexit.

5.6. Πρόσβαση στην αγορά: Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας παρέχει διαφορετικό επίπεδο πρόσβασης για τις υπηρεσίες σε σχέση με τα αγαθά. Η απώλεια των δικαιωμάτων διαβατηρίου είχε ιδιαίτερα μεγάλο αντίκτυπο στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς πρέπει να διαμορφωθούν νέα κανονιστικά πλαίσια για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών υπηρεσιών. Και σε αυτόν τον τομέα, όσο περισσότερο εναρμονιστούν αυτά τα πλαίσια, τόσο μεγαλύτερες είναι οι δυνατότητες αύξησης της πρόσβασης στην αγορά.

5.7. Ηλεκτρονικό εμπόριο: Τα υφιστάμενα κατώτατα όρια για την εγγραφή σε μητρώο ΦΠΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο συνιστούν μη δασμολογικό φραγμό που δυσκολεύει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της ΕΕ να πωλούν μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου απευθείας τα προϊόντα τους σε καταναλωτές του Ηνωμένου Βασιλείου.

5.8. Επαγγελματικά προσόντα: Δεν υπάρχει πλέον αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εμπόδια για τους επαγγελματίες που επιθυμούν να εργαστούν εκατέρωθεν των συνόρων ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου. Το ζήτημα αυτό πρέπει να εξεταστεί κατά προτεραιότητα στη συμφωνία που ενδέχεται να προκύψει από την επανεξέταση.

5.9. Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: Το μνημόνιο συνεννόησης του 2023 διαμόρφωσε πλαίσιο για τη διαρθρωμένη κανονιστική συνεργασία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, οι οποίες προς το παρόν δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας. Αυτή η δυνατότητα ενίσχυσης της συνεργασίας δεν αξιοποιείται πλήρως. Οι προσπάθειες για την ανάπτυξη της συνεργασίας θα πρέπει να εντατικοποιηθούν, ιδίως στον ασφαλιστικό τομέα.

5.10. Κινητικότητα των παρόχων υπηρεσιών: Με βάση το υφιστάμενο σύστημα αναδοχής θεωρήσεων εισόδου που απευθύνεται σε εργοδότες, οι οντότητες που έχουν την έδρα τους στο Ηνωμένο Βασίλειο και προσλαμβάνουν με σύμβαση παρόχους υπηρεσιών από την ΕΕ επωμίζονται υψηλότερο κόστος. Ζητούμε τη μεταρρύθμιση του συστήματος για να αυξηθεί η κινητικότητα και να εξασφαλιστεί ο θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των παρόχων της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου.

5.11. Υπηρεσίες μεταφορών: Μπορεί τα νέα εργαλεία διαχείρισης των συνόρων να μην επηρεάζουν εξίσου όλους τους τρόπους μεταφοράς, ωστόσο τα σημεία διέλευσης των συνόρων και τα θαλάσσια λιμάνια στα σύνορα ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε φαινόμενα συμφόρησης επιβατών και επιχειρησιακών δυσλειτουργιών. Οι εκστρατείες μαζικής ευαισθητοποίησης για τους επιβάτες και τους μεταφορείς, η διενέργεια δοκιμών, τα μέτρα ευελιξίας, καθώς και η κατάρτιση του προσωπικού και η εξεύρεση νέων πόρων θα εξασφαλίσουν την ετοιμότητα για τη χρήση των νέων εργαλείων.

Κανονιστική συνεργασία και πρότυπα

5.12. Δεδομένου ότι η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας επιτρέπει σε μεγάλο βαθμό την πραγματοποίηση εμπορικών συναλλαγών χωρίς δασμούς μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, η αναβάθμιση της συνεργασίας στον τομέα των μη δασμολογικών φραγμών προσφέρει τη μεγαλύτερη ευκαιρία για τη βελτίωση των διμερών εμπορικών σχέσεων. Όσο η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο ακολουθούν τις δικές τους κανονιστικές πολιτικές, οι αποκλίσεις μπορούν να αποτελέσουν απειλή για την ελεύθερη ροή αγαθών και υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, η κανονιστική συνεργασία είναι απαραίτητη για να μην υπάρχουν ανεπιθύμητες συνέπειες.

5.13. Απόκλιση: Οι διαφορές στα κανονιστικά πρότυπα έχουν συμβάλει στην αύξηση του κόστους συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις, ιδίως σε τομείς όπως τα χημικά και τα φαρμακευτικά προϊόντα.

5.14. Ισότιμοι όροι ανταγωνισμού: Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας περιλαμβάνει διατάξεις που εμποδίζουν την απόκτηση αθέμιτων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, διασφαλίζοντας την τήρηση κοινών προτύπων και από τα δύο μέρη σε τομείς όπως τα εργασιακά δικαιώματα και η προστασία του περιβάλλοντος. Έχει ζωτική σημασία να παρακολουθούνται και να επιβάλλονται οι εν λόγω διατάξεις, καθώς η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας περιλαμβάνει επίσης «ρήτρα μη υποβάθμισης» συγκριτικά με το επίπεδο προστασίας που ίσχυε κατά τον χρόνο αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

5.15. Δικαιώματα των καταναλωτών: Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας ενθαρρύνει τη συνεργασία σε μια σειρά από θέματα, αλλά όχι στην επιβολή των δικαιωμάτων των καταναλωτών, τα οποία θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην επανεξέταση. Είναι αναγκαίο να τεθούν πλήρως σε λειτουργία οι διατάξεις της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο και να δοθεί η δυνατότητα στις αρχές εποπτείας της αγοράς να προστατεύουν από κοινού τους καταναλωτές.

Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα

5.16. Αυξημένοι έλεγχοι και πιστοποίηση: Επειδή η ΕΕ θεωρεί πλέον το Ηνωμένο Βασίλειο τρίτη χώρα, είναι υποχρεωτικό να διενεργούνται φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι στα αγροδιατροφικά προϊόντα ώστε να περιορίζονται οι κίνδυνοι για τη βιοασφάλεια. Μετά την αλλαγή αυτή ζητούνται περισσότερα έγγραφα τεκμηρίωσης και περισσότερες επιθεωρήσεις, με αποτέλεσμα να προκαλούνται καθυστερήσεις και να αυξάνεται το κόστος για τους εξαγωγείς. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τη συμφωνία που επιτεύχθηκε στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου για τη διαπραγμάτευση ειδικής συμφωνίας στον αγροδιατροφικό τομέα με στόχο τη σημαντική μείωση των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών και ελέγχων όταν μετακινούνται ζώα, ζωικά προϊόντα, φυτά και φυτικά προϊόντα, και ενθαρρύνει την ταχεία ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης. Η τήρηση της αρχής της προφύλαξης παραμένει βασική αξία της ΕΕ και αυτό αντικατοπτρίζεται στην πρόβλεψη της συμφωνίας για έγκαιρη και δυναμική εναρμόνιση των κανονισμών του Ηνωμένου Βασιλείου με τους κανόνες της ΕΕ.

5.17. Ελλείψεις κτηνιατρικού προσωπικού: Η αύξηση των απαιτήσεων πιστοποίησης στο υγειονομικό και φυτοϋγειονομικό επίπεδο έχει αυξήσει τη ζήτηση για κτηνιατρικό προσωπικό. Ωστόσο, δεν είναι βέβαιο κατά πόσον το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις αυτές λόγω, μεταξύ άλλων, της μη αμοιβαίας αναγνώρισης των κτηνιατρικών προσόντων, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα να διαταράσσεται η ροή του εμπορίου από την ΕΕ προς το Ηνωμένο Βασίλειο και να προκαλούνται σημαντικές καθυστερήσεις στις παραδόσεις φορτίων της ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο.

5.18. Πρότυπα αγροδιατροφικών προϊόντων: Τα πρότυπα κατανάλωσης τροφίμων στην ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες. Στο πλαίσιο της συνεργασίας με τρίτους εμπορικούς εταίρους, η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να μεριμνούν για τη μη υπονόμευση των αμοιβαίων προτύπων και αρχών που κατοχυρώνονται στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας.

Δικαιώματα των εργαζομένων

5.19. Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας, μετά την επανεξέτασή της, πρέπει να συνεχίσει να είναι ικανοποιητική για τους εργαζομένους και των δύο πλευρών.

5.20. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την κατάθεση του νομοσχεδίου του Ηνωμένου Βασιλείου για τα δικαιώματα απασχόλησης, το οποίο κατοχυρώνει την εκατέρωθεν τήρηση υψηλών προτύπων. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να δοθούν διευκρινίσεις σχετικά με την πορεία των προτάσεων για τα τέλη των εργατικών δικαστηρίων, τις αλλαγές στα δικαιώματα συλλογικής διαβούλευσης, την τμηματική καταβολή αποδοχών αδείας και την καταγραφή του ωραρίου εργασίας.

5.21. Χιλιάδες εργαζόμενοι στο Ηνωμένο Βασίλειο κινδυνεύουν να χάσουν ή έχουν ήδη χάσει την πρόσβαση που είχαν —σε πολλές περιπτώσεις επί 20 και πλέον έτη— σε διακρατικές πληροφορίες και διαβουλεύσεις. Δεν υπάρχει νομική υποχρέωση να διατηρηθούν οι εκπρόσωποι του Ηνωμένου Βασιλείου στα ΕΣΕ. Ωστόσο, κατά την επανεξέταση της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως οι πρακτικές συνέπειες. Η παρουσία των εργαζομένων εξαρτάται από την καλή θέληση της διοίκησης ενώ τα θέματα που έχουν αντίκτυπο στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε κράτη μέλη δεν θεωρούνται πλέον διακρατικά και δεν ανταλλάσσονται πληροφορίες ούτε πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις. Δεν υπάρχει εγγύηση ότι οι δραστηριότητες του Ηνωμένου Βασιλείου θα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των μελλοντικών ΕΣΕ. Λαμβάνοντας υπόψη τον ανωτέρω αρνητικό αντίκτυπο στα ΕΣΕ, η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την αναζήτηση τρόπων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των εργαζομένων του Ηνωμένου Βασιλείου στα ΕΣΕ, προκειμένου να ενισχυθεί ο κοινωνικός διάλογος.

5.22. Η ΕΟΚΕ τονίζει επίσης ότι είναι σημαντικό να μη διαταραχθεί η ζωή των εργαζομένων που απασχολούνται στην ευρύτερη περιοχή του Campo de Gibraltar και να διασφαλιστεί η προστασία των δικαιωμάτων τόσο των εργαζομένων της ΕΕ όσο και των εργαζομένων του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ευκαιρίες για όλους

5.23. Το τέλος της ελεύθερης κυκλοφορίας έχει δυσχεράνει τα επαγγελματικά ταξίδια, τις δυνατότητες απασχόλησης των εργαζομένων και τις ανταλλαγές των ερευνητών, των σπουδαστών και των νέων.

5.24. Προσωρινή απασχόληση: Οι νέοι κανόνες επηρεάζουν τομείς που εξαρτώνται από τις μετακινήσεις μικρής διάρκειας και παρεμποδίζουν τη δυνατότητα εργασίας και διαμονής των υπηκόων της ΕΕ —με εξαίρεση τους Ιρλανδούς— στο Ηνωμένο Βασίλειο.

5.25. Επαγγελματικές ευκαιρίες: Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει ήδη επανενταχθεί στα προγράμματα «Ορίζων» και Copernicus. Η επανένταξη του Ηνωμένου Βασιλείου στο Erasmus+, το οποίο υποστηρίζει μεταξύ άλλων την επαγγελματική εκπαίδευση και τα προγράμματα μαθητείας, θα ήταν ιδιαίτερα επωφελής για τη χώρα. Τα προγράμματα μαθητείας θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας και να συνοδεύονται από αξιοπρεπείς όρους και προϋποθέσεις. Ζητούμε να αναζητηθούν νέες δυνατότητες για τους εργαζομένους, τους ερευνητές, τους σπουδαστές και τους μαθητευόμενους ώστε να βελτιωθούν οι προοπτικές της απασχόλησής τους.

5.26. Ανταλλαγές νέων: Είναι σημαντικό οι ευκαιρίες που δημιουργεί το Erasmus+ να ωφελούν τους νέους και τους εργαζομένους, και όχι μόνο συγκεκριμένους τομείς. Η ΕΟΚΕ ζητεί να αρθούν σταδιακά τα εμπόδια που δεν επιτρέπουν στους νέους να αξιοποιήσουν νέες ευκαιρίες.

5.27. Απαγόρευση διακρίσεων: Οι ανησυχίες που εκφράζουν τα άτομα με αναπηρία οφείλονται στο γεγονός ότι οι διατάξεις της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, που αφορούν μεταξύ άλλων τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, είναι περιορισμένες. Είναι σίγουρο ότι τα άτομα με πρόσθετες ανάγκες δεν μπορούν να μετακινηθούν και να ταξιδέψουν χωρίς εγγυημένη βοήθεια. Είναι αναγκαίο να διερευνηθεί η διαλειτουργικότητα των συστημάτων αμοιβαίας αναγνώρισης του καθεστώτος αναπηρίας της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Κανονιστική απόκλιση

5.28. Θα υπάρξει αναπόφευκτα νομοθετική απόκλιση μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, είτε λόγω αδράνειας είτε λόγω νομοθετικής δράσης που θα αναλάβει κάποια από τις δύο πλευρές. Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συστήσει μια ειδικά επιφορτισμένη μονάδα αξιολόγησης των αποκλίσεων για να παρακολουθεί τις αποκλίσεις σε συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5.29. Πρόσβαση σε επικαιροποιημένες κανονιστικές πληροφορίες, σαφέστερη καθοδήγηση και άμεση επικοινωνία με τις τελωνειακές αρχές: Η δημιουργία κοινής δικτυακής πύλης ώστε οι μικρομεσαίες κυρίως επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις δύο έννομες τάξεις να μπορούν να βλέπουν τις παρεχόμενες συμβουλές, θα είναι χρήσιμη για την ανάπτυξη της συνεργασίας, της επικοινωνίας και της εμπιστοσύνης.

5.30. Πρότυπα για την καλή μεταχείριση των ζώων: Ως εταίροι που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις, η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν μια μοναδική ευκαιρία να συνεργαστούν για την καλή μεταχείριση των ζώων και την υγεία των φυτών και να συμβάλουν στην καταπολέμηση κοινών προκλήσεων, όπως η αύξηση της μικροβιακής αντοχής, η εξάπλωση ζωονόσων και η απώλεια βιοποικιλότητας.

5.31. Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας αναγνωρίζει τη σχέση μεταξύ της καλής μεταχείρισης των ζώων και της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων, αλλά έχουν ανακύψει διαφορές στις κανονιστικές προσεγγίσεις. Η ΕΕ εφάρμοσε αυστηρότερα πρότυπα σε τομείς όπως τα φυτοφάρμακα, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο θέσπισε υψηλότερα πρότυπα για την καλή μεταχείριση των ζώων. Η απόκλιση αυτή δυσχεραίνει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται και στις δύο αγορές.

5.32. Χημικές δοκιμές: Η μη αμοιβαία αναγνώριση των δεδομένων για τις χημικές δοκιμές μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την επανάληψη των ίδιων προσπαθειών, αυξάνοντας το κόστος και οδηγώντας ενδεχομένως στη διενέργεια περισσότερων δοκιμών σε ζώα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Βόρεια Ιρλανδία

5.33. Το πρωτόκολλο έχει δημιουργήσει ειδικούς όρους εμπορικών συναλλαγών και τη δέσμευση για μη περιορισμό των δικαιωμάτων, η τήρηση των οποίων πρέπει να συνεχιστεί.

5.34. Το πλαίσιο του Ουίνδσορ του 2023 που άνοιξε τον δρόμο για την αποκατάσταση του επιμερισμού της εξουσίας στη Βόρεια Ιρλανδία αποσκοπούσε στην αντιμετώπιση ορισμένων πολιτικών και οικονομικών προκλήσεων, αλλά η εφαρμογή και η αποτελεσματικότητά του συνεχίζει να δημιουργεί αντιδράσεις σε ορισμένα τμήματα της κοινότητας.

Βρυξέλλες, 16 Ιουλίου 2025.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE